

VS zullen nooit trots zijn op VN

» *Jeroen Schuiten*

Met gepaste aversie ziet de wereld de nominatie tegemoet van John Bolton als Amerika's ambassadeur bij de Verenigde Naties, de organisatie waarvan hij het bestaan ooit provocerend ontkende. Het is echter onzinnig zich het hoofd te breken over Boltons geloof in het bestaan van de VN. Belangrijker is de vraag in wat voor VN een politieke meerderheid in de VS gelooft.

Veel leden zien de VN graag wortel schieten als een quasi-regering. In hun ogen kan een kwaadaardige wereld alleen een supranationale overheid de onvermijdelijke grensoverschrijdende conflicten van de 21ste eeuw in vreedzame banen leiden. Bolton verpersoonlijkt het Amerikaanse standpunt dat een utopisch wereldomvattend bestuur een gevaarlijke illusie is die Amerika nooit zal accepteren. Ondanks hun lovenswaardige intenties zien Amerikanen de VN als een ondemocratisch instituut. Zij kennen geen open debat met kiezers, stemrecht, of verliezers die een meerderheidsbesluit accepteren. Hun commissies worden bevolkt door technocraten die achter gesloten deuren afspraken maken en zich van onbegrijpelijke taal bedienen. Amerikanen begrijpen niet waarom een land zijn nationale democratie zou willen inruilen voor een multilaterale technocratie. Een chronisch gebrek aan democratische rekenschap in zo'n geïsoleerde zelfzuchtige omgeving leidt onvermijdelijk tot corruptie. In Amerikaanse ogen zijn de recente schandalen binnen de VN hier een direct gevolg van.

Daar komt bij dat politiek Washington gefrustreerd is over de halfzachte houding van de VN. Leden gebruiken het geboden wereldtoneel bij voorkeur om Israël en Amerika zwart te maken. Washington weigert legitimiteit te geven aan een instelling die zich laat misbruiken voor dergelijke doeleinden.

De roep om een effectieve VN komt niet alleen meer uit Amerikaanse hoek. VN-secretaris-generaal Kofi Annan heeft agressieve hervormingen voorgesteld om armoede te bestrijden, terrorisme te veroordelen, militaire interventies mogelijk te maken en de mensenrechtencommissie drastisch te hervormen. Maar de wereld moet zich er bij neerleggen dat Amerika zich nooit volledig overgeeft aan een instelling die, zelfs hervormd, ondemocratisch zal blijven.